

**Seminár v Bruseli,
Bureau de Liaison Bruxelles-Europe, 19.-20. október 2006**

**„Ekologické poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka v kontexte Lisabonskej
stratégie“**

Seminár Ekologické poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka v kontexte Lisabonskej stratégie sa uskutočnil v Bruseli v Bureau de Liaison Bruxelles – Europe, v dňoch 19.-20. októbra 2006. Jeho cieľom bolo preskúmať, do akej miery môže ekologické poľnohospodárstvo a potravinárstvo prispieť k naplneniu stratégie Európskej komisie, Lisabonskej stratégie.

Tento dokument sumarizuje výsledky a závery seminára organizovaného regionálnou skupinou EÚ pri Medzinárodnej federácii hnutí ekologického poľnohospodárstva (ďalej IFOAM EU-Group) v rámci štruktúry NARIADENIA RADY (EC) č. 814/2000 zo dňa 17. apríla 2000, ako informačné opatrenie vzťahujúce sa na Spoločnú poľnohospodársku politiku (ďalej SPP).

Seminára sa zúčastnilo asi 32 účastníkov (bez organizačného výboru a rečníkov) pochádzajúcich z celej Európy (23 rôznych krajín). Zúčastnení experti boli v každej krajine vybraní ich národnými organizáciami, aby (1) boli schopní prispieť k čo najvyššej možnej úrovni reprezentácie ekologických hnutí po celej Európe a (2) priniesli čo najviac výhod späť do svojich krajín. Toto umožnilo zabezpečiť kvalitnú debatu a závažnosť záverov.

Seminár bol rozdelený do troch častí:

- (1) Plenárne zasadnutie s rôznymi prezentáciami na úvod do problematiky
- (2) Workshopy, v ktorých účastníci diskutovali na rôzne témy
- (3) Verejná prezentácia s účastníkmi seminára, pozvanými reprezentantmi záujmových skupín a novinármi

I. Plenárne zasadnutie

1. Otvorenie seminára

Seminár otvoril a moderoval Francis Blake, prezident IFOAM EU Group.

2. Ekologické správy z Európy

Účastníci seminára si vymenili novinky zo svojich domovských krajín:

- ↪ Nórsko: Veľká kampaň prebiehajúca v supermarketoch podporuje ekologické poľnohospodárstvo. Spoluprácu supermarketov s ekologickým sektorom možno vnímať pozitívne.
- ↪ Švajčiarsko: Sieť supermarketov Coop začala pred dvoma rokmi program na podporu regionálnych špecialít. Toto je jediný sektor, ktorý zaznamenáva rast.
- ↪ Veľká Británia: (1) Sainsbury's a Tesco, dva z troch lídrov trhu, chcú zaviesť donáškovú službu s objednávkovým systémom, pričom dodávať budú výlučne domáce produkty; (2) V minulom roku zaznamenali supermarkety nárast predaja ekologických potravín o 30%. V tomto roku sa očakáva ešte väčší nárast; (3) Trh s ekologickým textilom a kozmetikou sa posúva vpred! Organizácia Soil Association vytvorila štandardy (normy) pre textil a obchodný reťazec Wal-Mart, ako aj výrobcovia športového oblečenia, začínajú odbytovať textil vyrobený v zmysle ekologických štandardov. Trh s ekologickou kozmetikou sa vyvíja pomalšie. Nie je tu až taký veľký záujem zo strán výrobcov ako v iných krajinách. Väčšina firiem, ktorá má čo do dočinenia s textilom alebo kozmetikou, nevie nič o IFOAM-e.
- ↪ Slovensko: Ekologický sektor spolupracuje s kozmetickým priemyslom, aby sa poukázalo aj na iné aspekty palety ekologických produktov napr. formou každoročného trhu. Tieto spoločnosti majú viac peňazí ako farmári a platia preto vyššie ročné príspevky.
- ↪ Portugalsko: Bola vytvorená jedna organizácia zastrešujúca ekologické zväzy a subjekty. Prvým podujatím bude ekologický zelený týždeň, ktorý sa uskutoční v novembri.
- ↪ Česko: Bola vypracovaná a v českom a anglickom jazyku vydaná ročenka o ekologickom poľnohospodárstve (situácia na trhu/prehľad).
- ↪ Holandsko: Rýchla profesionalizácia obchodov s ekologickými potravinami. V tomto roku bolo otvorených alebo novootvorených 15 obchodov. V roku 2005 bolo len 45 % z predaja ekologických tovarov uskutočnených v špecializovaných obchodoch, 45 % v supermarketoch. Stále viac a viac supermarketov dáva ponuku tovarov do súvisu s miestnymi farmármi napr. prostredníctvom plagátov s fotkou dotyčných farmárov.

- ↪ Lotyšsko: Na najznámejšom námestí v Rige sa nedávno uskutočnil trh s ekologickými výrobkami, ktorý sa bude konať každú sobotu. Ekologické hnutie spolupracuje s hnutím pre slow-food.
- ↪ Rumunsko: Koncom roka bude ekologicky obhospodarovaných 150 000 ha, čo predstavuje 1 % z celkovej poľnohospodárskej pôdy. Ministerstvo hospodárstva prijalo uznesenie, na základe ktorého je ekologické poľnohospodárstvo jednou zo štyroch dotovaných oblastí.
- ↪ Švédsko: Bývalý zamestnanec švédskeho zväzu ekologických farmárov pracuje na druhom najvyššom poste na ministerstve poľnohospodárstva.
- ↪ Maďarsko: Vnútny trh, produktová paleta a trh s ekologickými produktami v Budapešti, všetky tieto oblasti sú úspešné.

3. **Konkurencieschopné nariadenie: revízia nariadenia 2092/91 o ekologickom poľnohospodárstve: aktuálny stav politického procesu, aktivity IFOAM EU Group a aktivity členských štátov**

Francis Blake, prezident IFOAM EU Group, vystúpil s prezentáciou o revízii ekologického nariadenia z perspektívy Lisabonskej stratégie. Najskôr vysvetlil, že revízia nariadenia bola nevyhnutná pre zabezpečenie schopného ekologického poľnohospodárstva a potravinárstva do ďalšej dekády. Keďže súčasné platné nariadenie bolo zmenené a doplnené viac než 30 krát, je plné výnimiek a ciele a smernice sú nejasné. Ekologický sektor preto žiadal prispôbiť nariadenie pre budúce potreby sektora. Nariadenie EÚ je taktiež základom pre získavanie dotácií zo schém rozvoja vidieka. Rozdielna interpretácia a implementácia nariadenia v členských štátoch viedla k problémom v rovnocennej súťaži.

Európska komisia sa pokúsila zjednodušiť štruktúru nariadenia, doplnila kontrolovanú flexibilitu na zredukovanie množstva výnimiek a pokúsila sa dať ekologické nariadenie do súladu s inými právnymi predpismi EÚ (napr. legislatíva o GMO 884/2004). Ďalšou motiváciou bol pokus o “lepšie nariadenie”.

Francis Blake zdôraznil, že napriek nevyhnutnosti revízie a prebiehajúcej diskusii, existuje viacero tématických oblastí, ktoré v revíznom návrhu nariadenia zostávajú problematickými. Vymenoval viacero oblastí, ktoré musia byť zlepšené (prepracované), aby sa zabezpečilo konkurencieschopné nariadenie. Týmito oblasťami sú: oblasť pôsobnosti, prispôsobenie certifikácie ekologického poľnohospodárstva na nové nariadenie

o kontrole potravín a krmiva (882/2004), GMO, zahrnutie záujmových skupín do legislatívy, zbytočné obmedzenia súkromných lóg a dovozov podľa kritérií EÚ.

Zhrnul rôzne aktivity a zainteresovanosť IFOAM EU Group do problému. Po vydaní niekoľkých stanovísk a listov s pripomienkami k procesu revízie, mala IFOAM EU Group v neskorom lete viacero stretnutí s vysokopostavenými delegátmi Komisie a fínskeho predsedníctva. V marci 2006 spoluorganizovala IFOAM EU Group konferenciu v Európskom parlamente.

Rada bude pokračovať v diskusii o prebiehajúcom procese revízie. Fínske predsedníctvo si kladie za cieľ dospieť k formálnemu súhlasu koncom roka. Očakáva sa, že Európsky parlament prijme svoju expertízu (správu) k danej problematike v marci 2007.

4. Čo znamená Lisabonská stratégia pre rozvoj vidieka?

Peter Berkowitz, asistent zástupcu generálneho riaditeľa, pána Ahnera, vysvetlil účastníkom seminára prístup Generálneho riaditeľstva pre poľnohospodárstvo (DG Agri) k Lisabonskej stratégii. V marci 2000 súhlasili hlavy štátov a vlád EÚ s vytvorením EÚ ako "najkonkurencieschopnejšej a najdynamickejšej vedomostne riadenej ekonomiky do roku 2010". Barrosova komisia, ktorá začala svoju činnosť v roku 2004, vyhlásila Lisabonskú stratégiu za svoju najdôležitejšiu stratégiu. Vo februári 2005 bola Lisabonská stratégia uvedená do života s nasledovnými hlavnými cieľmi:

- ☞ Stratégia hľadá nástroje pre urgentné potreby EÚ, ktorými sú vyšší ekonomický rast, tvorba pracovných miest a väčšia konkurencieschopnosť na svetových trhoch. Toto je hlavnou politickou prioritou EÚ.
- ☞ Jej cieľom je poskytnúť ľuďom vyšší životný štandard environmentálnym a sociálne trvalo udržateľným spôsobom.
- ☞ "Stať sa najkonkurencieschopnejšou oblasťou na svete do roku 2010"

Pán Berkowitz vysvetlil, že Lisabonskú stratégiu je potrebné vnímať v kontexte Stratégie udržateľného rozvoja. Tieto dve stratégie treba chápať ako navzájom sa dopĺňajúce, keďže Stratégia udržateľného rozvoja je nadriadenou stratégiou, ktorá kvalifikuje, aký druh rastu treba sledovať.

Reforma Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) v rokoch 2003/2004 bola hlavným krokom k Lisabonskej stratégii odstránením väzieb priamych dotácií a posilnením trhovej orientácie namiesto podpory trhu. Rozvoj vidieka zohráva významnú úlohu v Lisabonskom procese a pri reštrukturalizácii agrárneho sektora. Nástroje rozvoja vidieka sú hlavným prístupom DG Agri k Lisabonskej stratégii.

Pán Berkowitz zdôraznil dôležitosť nástrojov rozvoja vidieka pre budúcnosť, nakoľko ony môžu posilniť vzdelávanie a výučbu, výskum a vývoj a podporiť inovácie a trvalú udržateľnosť. Spomenul príspevok lokálnych iniciatív z programu LEADER k posilneniu možností vo vidieckych oblastiach a podporu diverzifikácie.

Na záver prepojil environmentálne dimenzie Lisabonského procesu so SPP:

- ↳ Aplikácia techník “precízneho farmárstva” môže zlepšiť jednak ekonomickú a jednak environmentálnu výkonnosť fariem.
- ↳ Environmentálne projekty môžu mať významné vedľajšie efekty, napr. demonštračné podniky, turizmus, tréningové projekty.
- ↳ Výroba energie z obnoviteľných zdrojov môže byť zisková a zároveň prospešná pre životné prostredie.
- ↳ Opatrenia agroenvironmentu môžu výrazne prispieť k zatraktívneniu regiónu pre turizmus a rekreácie.

Na záver svojej prezentácie zdôraznil, že kontrola zdravia v SPP poskytne možnosť ďalšieho rozvoja SPP. Položil otázku o budúcom podporovaní rozvoja vidieka z perspektívy znižovania prvého piliera a pravdepodobného krátenia rozpočtu po roku 2013.

V následnej diskusii účastníci seminára vyzdvihli, že ekologické poľnohospodárstvo a potravinárstvo môže prispieť k dosiahnutiu cieľov Lisabonskej stratégie vo viacerých oblastiach. V súvislosti s opatreniami rozvoja vidieka bol uvedený argument, že ekologické poľnohospodárstvo by potrebovalo podporu aj mimo opatrení agroenvironmentu, nakoľko konverzia do systému ekologického poľnohospodárstva predstavuje obrovské podnikateľské riziko. Aby ekologickí farmári uspeli, sú týmto nútení byť veľmi inovatívni. “Bezpečnostná sieť” by dodala odvalu rozhodnúť sa pre zmenu výrobných postupov. Pán Berkowitz poznamenal, že tradičné investičné opatrenia pre konvenčné poľnohospodárstvo v minulosti dokázali, že nie sú veľmi efektívne v stimulovaní inovácií, ale bolo by zaujímavé pozrieť sa na rovnaký prípad ekologického

podniku, nakoľko konverzia na ekologické poľnohospodárstvo môže byť posudzovaná ako založenie nového podniku.

Bola zdôraznená dôležitosť výskumu pre ekologické poľnohospodárstvo a potravinárstvo v rámci siedmeho rámcového programu pre poskytnutie vedeckej základne na zvýšenie vedomostí a inovácií. Účastníci ďalej navrhli, aby bol výskum v ekologickej oblasti viacej podporovaný, nakoľko v siedmom rámcovom programe výskumu nie je žiadna špecifická politická podpora, napr. pre spracovanie v malých podnikoch inovatívne technológie, turizmus alebo rozvoj vidieka.

Diskutovalo sa o prístupe DG Agri k určeniu rozvoja vidieka ako hlavného nástroja na dosiahnutie Lisabonskej stratégie. Všeobecný dojem bol taký, že interpretácia pojmu udržateľný Európskou úniou sa zameriava hlavne na ekonomickú dimenziu. V tejto súvislosti môže vzniknúť konflikt, nakoľko interpretácia DG Agri so zameraním len na nástroje rozvoja vidieka, nemôže byť považovaná za najefektívnejší spôsob zaobrania sa touto problematikou. Pán Berkowitz to komentoval, že toto je vždy politická voľba a že okrem toho musia byť taktiež zohľadnené iné ciele (namiesto ekonomických nákladov všetky iné).

Konfrontovaný argumentom, že na úrovni členských štátov sa s Lisabonskou stratégiou zaobchádza ako s bremenom - z dôvodu nedostatku peňazí pre množstvo úloh - pán Berkowitz odpovedal, že spôsob prístupu k Lisabonskej stratégii by mohol závisieť od politiky členských štátov. Členské štáty by sa mali pokúsiť prinútiť Európsku komisiu urobiť to, čo nechcú urobiť samy, napr. legislatívu životného prostredia. Komisia by potom bola obvinená ako “zlý chlapec”. Komisia môže pomôcť členským štátom v stanovení priorit v tom, ako minúť ich obmedzené množstvo peňazí.

5. Ekologické poľnohospodárstvo a Lisabonská stratégia

Profesor Dr. Stephan Dabbert, z Univerzity v Hohenheime, predniesol úvodnú reč na podnietenie diskusie medzi účastníkmi seminára. Hovoril o možných prepojeniach ekologického poľnohospodárstva a Lisabonskej stratégie. Ciele Lisabonskej stratégie – rast, tvorba pracovných miest a konkurencieschopnosť – sú dôležitými cieľmi ekologického sektora, a taktiež, ekologický sektor môže významne prispieť k dosiahnutiu týchto cieľov.

Profesor Dabbert vzniesol obavu, že existuje možný konflikt. DG Agri používa rozvoj videka ako nástroj na dosiahnutie Lisabonskej stratégie a z tohto pohľadu nemá ekologické poľnohospodárstvo žiaden problém s prispením k dosiahnutiu Lisabonských cieľov. Na druhej strane sa však všeobecná komunikácia Európskej komisie koncentruje na rast, tvorbu pracovných miest a konkurencieschopnosť – ťažiskový bod, ktorý sa jednoznačne spája s ekonomickou dimenziou, nie však so sociálnou a ekologickou dimenziou trvalej udržateľnosti. Toto vedie k diskusii o definícii rastu: Je možné dosiahnuť rast bez ochudobňovania prírodných zdrojov? Pred viac než tridsiatimi rokmi diskutoval Rímsky klub o hraniciach rastu. Túto otázku je potrebné objasniť, aby sa vedelo, ktorý druh inovácií chcú vlády alebo Európska komisia posilniť.

Dabbert predložil do diskusie niekoľko bodov vzťahujúcich sa na úlohu ekologického poľnohospodárstva v rámci Lisabonskej stratégie z iného uhla pohľadu:

- ↪ **Konkurencieschopnosť** – Ekologický sektor dokázal svoju schopnosť konkurovať s inovatívnymi myšlienkami a výrobkami a taktiež, ako byť ekonomicky úspešný. Otázka znie, ako má byť konkurencieschopnosť ekologického poľnohospodárstva a potravinárstva definovaná - napr. má byť porovnávaná so sektorom konvenčného potravinárstva alebo má byť porovnávaná so svetovým trhom pre ekologické potraviny?
- ↪ **Vedomostne založená spoločnosť** – Metódy ekologického poľnohospodárstva a potravinárstva sú vedomostne náročné a vyžadujú tak hlbokú znalosť produkčného systému ako celku. Na druhej strane je táto znalosť špecifická vzhľadom na stanovište a preto sa nedá jednoducho zovšeobecniť. V protiklade s tým, môžu byť geneticky modifikované rastliny (GMO) pestované všade, hoci sa o nich nevie všetko. Zostáva nezodpovedaná otázka, na ktorú vedomosť sa zameriava Lisabonská stratégia zameriava.
- ↪ **Zelená biotechnológia** je nekompatibilná s ekologickým poľnohospodárstvom a zavádzanie geneticky modifikovaných produktov do výroby potravín a celého potravinového reťazca vytvára pre ekologický sektor deformácie v súťaži a jasné ekonomické nevýhody. Keďže Európska únia považuje zelenú biotechnológiu za dôležitý nástroj na dosiahnutie cieľov Lisabonskej stratégie, týmto priamo ohrozuje príspevok ekologického poľnohospodárstva a potravinárstva k jej dosiahnutiu. Pestovanie geneticky modifikovaných rastlín ohrozuje produkciu ekologických potravín a zároveň ich výrobu zdražuje.

- ↪ **Inovácie:** Ekologické poľnohospodárstvo a potravinárstvo vytvorilo množstvo inovácií. Jeden príklad: Jeho úspech je založený na úzkom vzťahu so zákazníkmi. Toto viedlo k rôznym inovatívnym marketingovým konceptom, ako sú donášková služba s možnosťou predplatného, virtuálne pohľady na farmu atď.
- ↪ **Súkromné ekologické značky (logá)** sú obzvlášť úspešné v prezentovaní “mimoriadnej kvality”. Ttoto by nemalo byť považované za deformáciu trhu, ale ako dobrý príklad marketingu a súťaže kvality. Súčasné pokusy v procese revízie ekologického nariadenia o vytvorenie jediného európskeho štandardu ekologickej produkcie s obmedzením možností súkromných štandardov by bolo v rozpore s Lisabonskou stratégiou. [Rozlišovanie a kvalitná súťaž sú nevyhnutné pre stimulovanie inovácií a ďalší ekonomický rozvoj.](#) Ďalším bodom diskusie bolo, či európske logo má byť povinné alebo nie. V diskusii bolo zdôraznené, že výhoda napr. nemeckého loga “Biosiegel” bola v tom, že jeho používanie nebolo povinné. Toto môže byť dôležité v prípade, že by sa logo dostalo do nejakého škandálu, výrobcovia by ho potom nemuseli umiestniť na svoje výrobky.

II. Workshopy

1. Workshop politika

Ekologické poľnohospodárstvo a Lisabonská stratégia (moderátor Stephan Dabbert)

Po plenárnom zasadnutí na tému ekologického poľnohospodárstva a Lisabonskej stratégie nasledovala na túto tému diskusia v pracovnej skupine, ktorú moderoval Stephan Dabbert. Účastníci workshopu boli požiadaní, aby sa zamysleli nad tým, ako môže sektor ekologického poľnohospodárstva prispieť k Lisabonskej stratégii a čo sektor ekologického poľnohospodárstva od Lisabonskej stratégie očakáva.

Účastníci diskutovali na základe vstupov daných v pléne a vniesli svoje osobné pohľady a skúsenosti. Bol kritizovaný fakt, že ani v Lisabonskej stratégii ani v Stratégii udržateľnosti nie je ekologické poľnohospodárstvo spomenuté ako nástroj, tak ako je tomu v Programe rozvoja vidieka.

Výsledkom diskusie bol súhlas zúčastnených, že ekologické poľnohospodárstvo je inovatívne, orientované na zákazníka, trhovo orientované a poskytuje pozitívne efekty na životné prostredie, biodiverzitu a podnebie. Boli vymenované nasledovné body:

- ↪ Ekologické poľnohospodárstvo poskytuje jednoznačný prospech pre životné prostredie
- ↪ Ekologickí farmári sú mladší než priemerný farmár (napr. štúdia z Veľkej Británie) a ekologické farmy sú väčšie než ostatné farmy (napr. Taliansko)
- ↪ Percento priameho predaja a spracovania produktov priamo na farme je výrazne vyššie a dopyt po ekologických produktoch každoročne stúpa. Trh s ekologickými produktmi je už niekoľko rokov veľmi dynamický.
- ↪ Ekologický sektor vytvára inovácie hľadaním trvalých riešení. Pretože ekologické poľnohospodárstvo a potravinárstvo je obmedzené z hľadiska látok a povolených spracovateľských prísad, je tu tlak na nachádzanie inovatívnych riešení. Ekologické poľnohospodárstvo a potravinárstvo sa vyhýba rizikám, ktoré sú vlastné ostatným technológiám. Nie je to len ekologický sektor, ktorý profituje z tohto rozvoja.
- ↪ V ekologickom poľnohospodárstve je vyššia sociálna inovácia. Vyvinuli sa nové typy spolupráce, keďže potreba je v tomto smere väčšia.
- ↪ V posledných 10 rokoch nastal úpadok poľnohospodárstva ale ekologické poľnohospodárstvo sa rozvinulo.
- ↪ Ekologické poľnohospodárstvo je založené na vedomostiach. Toto je výhoda oproti konvenčnému poľnohospodárstvu, keďže toto je založené kapitálovo. Nový Program rozvoja vidieka je brzdený nedostatkom kapitálu.
- ↪ Výhodou ekologického poľnohospodárstva je, že je jediným produkčným systémom, ktorý je definovaný nariadením EÚ. Teda jeho výhody sú výsledkom jasne definovaného právneho rámca.

Rozvoj vidieka ako kľúč k Lisabonu

Rečníkom druhej časti workshopu bol Andreas Lillig (Európska komisia/DG Agri), ktorý referoval o súčasnom stave Programov rozvoja vidieka v Európe a Kontrole zdravia pre SPP. Lillig predstavil celkovú štruktúru a rozpočet novej politiky rozvoja vidieka pre roky 2007-2013 so zvláštnym dôrazom na ekologické poľnohospodárstvo. Taktiež poukázal na spojenie medzi Ekologickým akčným plánom (akcia 6) a potilikou rozvoja vidieka. Poznamenal, že viacero členských štátov zahrnulo ekologické poľnohospodárstvo do

svojho Národného strategického plánu, niektoré dokonca kvantifikovali budúce ciele pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva.

Implementácia pravidiel cross-compliance, ako aj pravidlá WTO, ovplyvnili štruktúru nových Programov rozvoja vidieka. Isté opatrenia zo starých programov nemôžu pokračovať a motivačné platby už nie sú povolené. Európska komisia kladie dôraz na spätnú overiteľnosť opatrení. Tento zámer bol účastníkmi seminára hodnotený veľmi pozitívne. Počas diskusie účastníci podali správu o súčasnej situácii v členských štátoch.

- ↪ Podľa názoru viacerých účastníkov seminára nebol dostatočne využitý proces konzultácie pri tvorbe národných stratégií.
- ↪ Opatrenia ktoré nevykazujú dostatočnú efektívnosť (ktorá sa nie v každom prípade dá vyčísliť) boli zrušené, hoci podľa názoru účastníkov seminára mali veľmi pozitívne vplyvy na efektívnosť programu ako celku.
- ↪ Kalkulácia alokácií opatrení by mala byť prediskutovaná. Účastníci navrhli, aby sa bralo do úvahy viac faktorov, nielen tie, ktoré sa uplatňujú v súčasnosti.
- ↪ Hoci je uvítaniahodné, že členské štáty sú povinné poskytnúť opatrenia pre ekologické poľnohospodárstvo vo svojich Programoch rozvoja vidieka, v každom prípade však musí ekologické poľnohospodárstvo obdržať najvyššiu podporu z celého programu, so zreteľným odstupňovaním voči ostatným opatreniam.

Lisabon & biodiverzita: Správa Európskej komisie o biodiverzite

Irina Maia z IFOAM EU Group predniesla stručný obsah správy Európskej komisie o biodiverzite. Takto mali účastníci možnosť diskutovať o ekologických dimenziách Lisabonskej stratégie.

- ↪ Správa Európskej komisie [“O zastavení ubúdania biodiverzity do roku 2010 a v ďalších rokoch – zachovanie udržateľného ekosystému pre blaho človeka“](#), [COM\(2006\)216](#) (Akčný plán EÚ do roku 2010 a v ďalších rokoch), je kulmináciou revízného procesu Stratégie Európskeho spoločenstva pre biodiverzitu [COM\(98\)42](#) a štyroch Akčných plánov pre biodiverzitu (poľnohospodárstvo; rybolov; prírodné zdroje; ekonomická a rozvojová spolupráca). Postup smerom k Správe o biodiverzite bol nasledovný:
- ↪ 1998 – Správa Európskej komisie Rade a Európskemu parlamentu o Stratégii Európskeho spoločenstva pre biodiverzitu

- ↪ 2001 – Hlavy štátov alebo vlád súhlasili “zastaviť” ubúdanie biodiverzity do roku 2010”
- ↪ 2004 – Malahide, Konferencia záujmových skupín o biodiverzite definovala prioritné ciele a hlavné ťažiskové body do roku 2010 – Bola spustená kampaň Countdown 2010
- ↪ 2006 – Správa Komisie o zastavení ubúdania biodiverzity do roku 2010 a v ďalších rokoch

Dokument analyzuje dôležitosť biodiverzity a mieru jej ubúdania, sumarizuje, čo bolo doteraz urobené v EÚ, identifikuje štyri politické kľúčové oblasti pre akcie a 10 prioritných cieľov a podporné opatrenia. Ciele a akcie sú špecifikované v prílohe “Akčného plánu EÚ do roku 2010 a v ďalších rokoch”. Akčný plan špecifikuje úlohy inštitúcií Spoločenstva a členských štátov.

Správa o biodiverzite uznáva SPP ako jednu z hlavných príčin ubúdania biodiverzity v Európe. Na druhej strane zvyšovanie využívania agroenvironmentálnych opatrení, správnej farmárskej praxe, ekologického poľnohospodárstva a podpora znevýhodnených oblastí prospeli biodiverzite na poľnohospodárskej pôde.

Bod programu “Výzva pre ekologické poľnohospodárstvo: GMO v Európe” musel byť z dôvodu dlhšieho rokovania o iných bodoch programu zrušený.

2. **Konkurencieschopné nariadenie: zlepšenie súčasného nariadenia 2092/91**

Nové látky v prílohe VI nariadenia 2092/91

Vo workshope o nariadení diskutovali účastníci o tom, ako by bolo možné zlepšiť súčasné nariadenie, obzvlášť s ohľadom na prílohu VI. Boli prerokované nasledovné body:

Ekologická želatína

Momentálne nie je možná výroba ekologickej želatíny, pretože niektoré nevyhnutne potrebné prídavné látky nie sú v ekologickej výrobe povolené. Z dôvodu tohto nedostatku musí byť príloha VI zmenená. Účastníci navrhli zmenu, ktorá by umožnila výrobu ekologickej želatíny a uspokojila potrebu používania ekologickej želatíny v ekologických výrobkoch. Bolo podotknuté, že tieto látky nie sú uvedené v normách IFOAM-u, ale že výbor pre štandardy IFOAM-u pozívnne zhodnotil jedno vydanie Dossier (odborný časopis vydávaný FiBL), ktoré sa zaoberalo ekologickou želatínou.

Bavlníkový olej a sol'ný kúpeľ pre syr

To isté ako bolo uvedené vyššie platí aj pre ekologický olej zo semien bavlníka (lúh sodný) a kyselinu chlór vodíkovú pre výrobu syra.

Potreba ekologického pôvodu

V súčasnosti nemusia byť arómy a technické látky v ekologickej kvalite, hoci sú dostupné napr. ekologické kvasnice a želatína. Účastníci seminára sa zhodli na tom, že cieľom ekologickej výroby by malo byť, že 100% prísad poľnohospodárskeho pôvodu v ekologickom produkte by malo byť ekologických. Normy IFOAM-u sa zaoberajú viacerými požiadavkami označovania produktov (100%, >70%, <70%).

3. Workshop výskum***Budovanie Európy vedomostí - smerom k siedmemu rámcovému programu 2007-2013***

Massimo Burioni z Generálneho riaditeľstva pre výskum (DG Research) oboznámil účastníkov seminára o najnovšom stave siedmeho rámcového programu pre výskum (FP7) z perspektívy poľnohospodárskeho výskumu. Prezenácia bola pôvodne plánovaná pre workshop výskum, ale na požiadavku účastníkov seminára bola prednesená v pléne. Preto bol čas pre workshop výskum skrátený. Pán Burioni upozornil na históriu rôznych rámcových programov. Siedmy rámcový program bude bežať od januára 2007 do konca roka 2013.

Politickým procesom je spolurozhodnutie medzi Európskym parlamentom a Radou. V júni hlasoval Parlament o FP7 a Komisia prijala jeho návrh. Predpokladá sa, že prvé výzvy budú zverejnené v decembri 2006. Rozpočet FP7 bude v priebehu roka navýšený, aby bolo možné prispieť k cieľom Lisabonskej stratégie a aby bolo možné konkurovať napr. USA a Japonsku.

Pán Burioni zdôraznil, že ekologické poľnohospodárstvo zostane významnou témou v rámci FP7 a v špecifickom programme “Kooperácia” v tematickej oblasti Potraviny, poľnohospodárstvo a biotechnológia (rozpočet 1935 miliónov EUR).

Tematická oblasť “Potraviny, poľnohospodárstvo a biotechnológia” bude zameraná na:

- ↪ Trvalo udržateľná produkcia a manažment biologických zdrojov z pôdneho, lesného a vodného prostredia
- ↪ “Od vidličky po farmu”: Potrava, zdravie a blahobyt
- ↪ Vedecké “bio-odbory” a biotechnológie pre trvalo udržateľné nepotravinové produkty a procesy

V rámci prvých dvoch tém bude priamy alebo nepriamy výskum, z ktorého môžu profitovať ekologické poľnohospodárstvo a systémy, ktoré pracujú s nízkymi surovinovými vstupmi vo výrobe a spracovaní poľnohospodárskych výrobkov.

Výskum ako príspevok ku konkurencieschopnosti ekologického poľnohospodárstva

Momentálne prebiehajú v rámci EÚ viaceré medzinárodné ekologické vedecké výskumné projekty, v ktorých je zahrnuté aj hľadisko záujmových skupín. Cieľom týchto projektov je poskytnúť Komisii odporúčania pre všeobecné zlepšenie ekologického nariadenia (Organic Revision), zavedenie štandardov pre výrobu ekologických vín do ekologického nariadenia EÚ (Orwine) a poskytnúť isté odporúčania a nástroje pre hodnotenie Akčného plánu EÚ (Orgap). Niektoré výsledky vzťahujúce sa na ekologické zásady, ponuku a dopyt ekologických krmív pre úžitkové zvieratá v EÚ alebo kvalitu a dostupnosť ekologického osiva v EÚ musia byť zohľadnené v novom návrhu ekologického nariadenia EÚ. Iné odporúčania z výskumných projektov EÚ, ktoré boli nedávno ukončené, pojednávajú o zlepšení štatistík v ekologickom poľnohospodárstve (EISFOM) a mali by byť zohľadnené v novom návrhu ekologického nariadenia pre zlepšenie transparentnosti trhu s ekologickými produktmi. Výsledky a závery z vyššie menovaných projektov by mali byť dostupné pre všetky záujmové skupiny ekologického sektora i mimo neho na budúcich kongresoch a seminároch EÚ.

Výskum ekologického poľnohospodárstva nie je v siedmom rámcovom programe dostatočne zohľadnený. Navrhnuté témy výskumu neprispievajú ku konkurencieschopnosti ekologického poľnohospodárstva a rozvoja vidieka.

Posilnenie ekologického potravinárstva a poľnohospodárstva prostredníctvom výskumnej platformy pre ekologické technológie

Výskum je dôležitý pre stimulovanie inovácií a zvýšenie konkurencieschopnosti. Preto účastníci seminára diskutovali o prínosoch výskumnej technologickej platformy pre ekologické potravinárstvo a poľnohospodárstvo. Technologické platformy sú zavádzané priemyslom a ich cieľom je uľahčiť prenos vedomostí z výskumu do praktického využitia a aplikácia výsledkov výskumu. Zúčastnení súhlasili, že technologická platforma by mohla posilniť rozvoj ekologického poľnohospodárstva a potravinárstva a bolo preto navrhnuté vytvoriť takúto platformu. Účastníci seminára boli požiadaní aby navrhli, aký cieľ by si mala stanoviť takáto platforma.

III. Prezentácia pre verejnosť & návšteva pivovaru

1. Návšteva pivovaru

Účastníci seminára navštívili tradičný pivovar v Bruseli, ktorý bol pred rokom certifikovaný na ekologickú výrobu piva a teraz vyrába tradičné pívá pre malú skupinu odberateľov. Návštevníkom bol vysvetlený prirodzený proces pivného kvasenia a následne bolo možné degustovať rôzne druhy piva.

2. Prezentácia pre verejnosť

V piatok, 20. októbra, boli výsledky seminára predstavené v rámci verejnej prezentácie (pozri taktiež tlačovú správu) účastníkom seminára, záujmovým skupinám, novinárom a politikom. Prezident IFOAM EU Group Francis Blake predstavil výsledky seminára a vysvetlil, ako ekologické poľnohospodárstvo a potravinárstvo pomáha dosiahnuť ciele Lisabonskej stratégie. Po prezentácii a následnej diskusii boli hosťom ponúknuté rôzne druhy vína z ekologicky vyrobeného hrozna.

This seminar is co-financed by the European Community, Directorate-General for Agriculture and Rural Development. The sole responsibility for the communication/publication lies with the author. The Commission is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.